

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

Christus discipulos suos ad dilectionem suam hortatur, sub qua sua praecepta commendat: deinde seipfos diligant, & tandem ab inimicis sibi caueant, & exemplo suo patientiae studeant, quos Iudaei vt reprobis persequuntur post magistrum suum.

Ego sum vitis vera, & pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, & omnem qui fert fructum, purgabit eum, vt fructum plus afferat. † Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Manete in me, & ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arefcet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet. Si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, † quodcumque volueritis, petetis, & fiet vobis.

† Sup. 13.
b.
Decōsec.
dist. 4. ca.
Aliud est.

† I. Ioan. 3. d.
Mat. 21. d.
Mar. 11. c.
Sup. 14. d.
Inf. 16. f.

Ad consolandos in futuris afflictionibus discipulos parabola vitis vtitur, dicens se vitem veram esse, Deum patrem agricolam, qui se in hoc mundo plantauit, nos autem palmites, quicumque videlicet fide illi adhærent. Nam planè infideles palmitis nomine non censentur, quia nihil in illis est, vnde à vera vite Christo dependant, & illi communicent. Vtunque enim malus sit Christianus, quādiu fidem habet, adhuc viti adhæret. At illi metuendum est, si infructuosus esse pergat, fideique bona opera non adiungat. Nam pater eum tollet, & à vera vite abscindet, nullo iā virore reliquo vitæ percipiendæ, nisi resipiscat. Quemadmodum utunque ægrotū sit membrum, quādiu hæret corpori, spes est vt sanitatem recipiat: cum verò semel abscissum est, nulla iam spes reliqua est. Sic enim locum interpretatur Theophylactus, dicens omnem hominem, qui per fidem factus est pars

radicis, & vnitus Domino, ac illi incorporatus, oporteat & fructum afferre, hoc est, vitam habere virtutibus præditam. Quòd si quis solam ac nudã fidei confessionem habeat, & non per obseruationem mandatorum fructum ferat, mortuus palmes est. Fides enim absque operibus mortua est. Palmitem verò fructum ferentem purgabit eum, vt fructum plus afferat. Nemo enim tam bonus in hac vita esse potest ex natura, quin superfluis aliquando vanitatibus, curisq̃ue seculi huius, ac blanditijs vtatur huiusmodi, quemadmodum vineæ palmites purgare oportet. Quemadmodum enim si luxuria re palmes incipit, lignum quidem affert multum, sed infugiferum, ac multo infirmius: ita veros ac fideles Christianos plerunq; seculi huius curæ ac delitiæ à perfecto Dei abstrahunt amore: quas misis afflictionibus amputat pater & purgat, ac tum fortiores multo fiunt. Quis enim nõ vidit ab innumeris afflictionibus fortiores exire & exurgere martyres? Itaque turbari eos ob afflictiones non oportet, ex quibus copiosorem fructum Christo & Ecclesiæ sunt reddituri. Christianos autem palmites purgat ab inutilibus & superfluis nõ modò afflictiones, sed & ipsum Dei verbum. De primo, Psal. 15. ✱ Multiplicatæ sunt infirmitates eorum, postea accelerauerunt. De secundo dicit Christus discipulis suis, cum vera fide ac viua accepissent Dei verbum, iã mundi erant propter verbum quod locutus erat eis: propter quod mundi ac purificati erant, nihilq; aliud supererat, quàm vt in vera vite Christo permanerent. Qui enim per hæresim ac infidelitatem à vera vite Christo se desungit, vt inutilis palmes in ignem mittetur, & ardebit. Semel enim à vite palmes abscissus, succum à vite recipere non potest: ita neque fide à Christo dissociati, spiritus sancti succum & gratiam, vnde illis spiritualis gratia est.

In hoc clarificatus est pater meus, vt fructum plurimum afferatis, & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater, & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego patris mei præcepta seruauì, & maneo in eius dilectione.

Non

✱ Psal. 15.

a.

Non facîle video quomodo hic sumi debeat vt & Græcum *ἵνα*. Neque enim glorificatur Deus, vt discipuli Christi fructum afferant, sed contrâ fructum afferre debent, vt glorificetur pater. Mihi videtur vsus Euangelista *ἵνα*, pro *ἵ*: ac vide ne ita Græcè sumatur. Sic enim Theophylactus interpretatur: in hoc inquit, glorificatur pater meus, si vos fructum multum attuleritis. Certè finalis causa fructificantium discipulorum est, esseque debet gloria patris. Glorificationis autem Dei patris finis non est fructificatio discipulorum.

Hæc locutus sum vobis, vt gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur.

Gaudium Christi est patri per omnia obedire, & madata eius implere, ac pro mundi salute in cruce exaltari. Hæc ergo locutus sum vobis, prædixi scilicet me ad patrem per crucem abiturum, neque tamen vos derelicturum: nisi vos mandata patris mei seruare. Hæc inquit, omnia locutus sum vobis, vt gaudium meum in vobis sit, id est, quemadmodum re nulla sic tristis, vt animum abijciam, sed alacer & gaudens supplicijs eo obuius: ita vos oportet in omnibus afflictionibus, quas meo nomine toleraturi estis, alacres & gaudentes: vt gaudium vestrum impleatur, id est, vsque ad finem in Deo maneat, plenumque sit ac perfectum. Sic enim interpretatur Theophylactus, subdens: Non enim merore digna sunt præsentia, sed gaudio, licet crux, licet confusio, licet ignominia accedat.

† *Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos. † Maiorē hac dilectionem nemo habet, quàm vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. Iam non dicam vos seruos, quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autē dixi amicos, quia omnia quæcunque audiui à patre meo nota feci vobis. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, & posui vos, vt eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat: vt quocumque petieritis patrem in nomine meo, det vobis. Hæc mando vobis, vt diligatis inuicem.*

Vsq; ad hunc locum: si mundus vos odit: aduerte, quod cum gentiles aut Iudæos auxilij gratia ad se venientes

† Supr. 13. d.

1. cor. 4. d

Ephē. 5. a.

† Depce.

dist. 3.

Qui vult

facere De

renuncia.

ca. Niscū

pridem.

philip. 3. d

1. Theff.

4. b.

1. Ioā. 4. c.

& 3. e. d.

Mat. 28. d

Mar. 10. g

CHRISTVS alloquitur, fidei tantum meminit, vtpote ad Euangeliū initiandis: dilectionis autem illis raro loquens meminit. Cū autē perfectis ac iā consummatis discipulis loquitur, raro fidei meminit, quā in animis eorū iā plantatā esse ac altē radices egisse sciebat. Dilectionis autē mandatū tā frequēter inculcat & mandatorū obseruatio nē, vt nihil amplius. Hoc notatū volui propter eos, qui soli fidei omnia tribuentes, si qua est in sacris literis fidei mētio, penē semper annotāt ad marginē: cū autē de dilectione agitur, penē nihil, nec amplius de operibus. Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret. Quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Mementote sermonis mei,

† Mat. 10. c.

Luc. 6.

† Matth.

24. b.

Mar. 13. b.

Luc. 21. c.

† Mat. 11. d.

Luc. 10. d.

quem ego dixi vobis. † Non est seruus maior domino suo. † Si me persecuti sunt, & vos persequentur. Si sermonem meū seruauerunt, & vestrum seruabunt. Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum, † quia nesciunt eum qui misit me.

Aduersus futuras afflictiones armat ac munit Apostolos, quòd videlicet mūdus non potest nō odisse, qui sui nō sunt, quem admodū & ante Christū oderāt. Qui ideo tantum Apostolos oderant, quia de mundo non essent, hoc est, mundi vanitates, & carnis desyderia non sectarentur, sed à Christo selecti à mūdo essent, & in discipulos electi. Cōmendat illis tamē, esse mundi odia, & afflictiones læto animo ferendas: quippe quæ propter Christum illis intelligendæ sint. Qui si multo grauiores pro illis pertulit, graue esse non debet seruo ac discipulo, qui maior esse domino suo non debet, minores pro eo ferre. Si non venissem, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Qui me odit, & patrem meum odit. Si opera non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent. Nunc autem & viderunt, & oderunt & me, & patrem meum.

† Psal. 68.

Luc. 24. g.

ad

ut impleatur sermo: qui in lege eorū scriptus est: † Quia odio habuerunt me gratis.

Quoniam paulo antē dixerat: quia nesciunt eum qui me mi-

me misit: ne viderentur per ignorantiam excusari à peccato, subdit: Si non venissem, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent. Itaque cum prædicantem me audierint, non habet quod excusent. Ne verò prætexet, dum mihi contradicunt de se gloriam querere, dicentes: Hic homo non est à Deo, & similia, subdit: Qui me odit odit, & patrem meum. Qui verò rursus dicere poterat, non debere se illi credere, sed Moyse potius, ostendit nullam eis superesse excusationem: quoniam diuina opera, quæ faceret, urgebant illos credere. Itaque quod sibi contradixerint nulla ignorantia, seu mero odio, quod excusari non possit factum esse, ait: Ita ut impleatur in eis quod scriptum est in persona christi Psal. 68. Quod significat hic sine vlla causa, nulloque; Christi demerito illos eum odisse. Cum autem venerit paracletus, quem ego mittam vobis à patre, spiritum veritatis, qui à patre procedit, ille testimonium perhibebit de me, & vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.

Etsi me habuerint odio, cum venerit ille paracletus, quem ego mittam vobis à patre velint nolint ille testimonium verum de me perhibebit, quia spiritus est veritatis. Sed & testes adducit ipsos Apostolos, qui coram Iudæis dixerunt Act. 5. Obedire oportet Deo magis quam hominibus. Cum autem de spiritu sancto, quem ego mittam vobis à patre, aperte innuit processionem spiritus sancti à patre & filio.

CAPVT SEXTVMDECIMVM.

Christus discipulos suos super futuris consolatur persecutionibus, quod ipse quoque habiturus sit, ut paracletum ad eos mittat, quos & ipse agenda doceat, mundum arguat, & Christum clarificet, cuius nomine à patre quicquid voluerint petant, & consequentur, modò debite petant.

H† *Ec locutus sum vobis, ut non scandalizemini.*
 † *Abſque ſynagogis faciet vos: ſed venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium ſe præſta-*

† Mat. 14. c

Marc. 13. b

Luc. 21. b.

† 15. q. 1.

cap. 1.

Tt 5

præſta-